

CRVENA KNJIGA

biljnih vrsta

Republike Hrvatske

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I ZAŠTITE OKOLIŠA

ZAVOD ZA ZAŠTITU PRIRODE

Zagreb, 1994.

Izdavač: Ministarstvo graditeljstva i zaštite okoliša
Zavod za zaštitu prirode

Za izdavača: Miho Miljanić, direktor Zavoda
Uredio: Ivan Šugar
Pripremio: Eugen Draganović
Uredništvo: Marinka Kamenarović, Ljerka Marković, Zlatan Martinis,
Ljerka Regula-Bevilacqua, Ivan Šugar, Ivo Trinajstić
Recenzenti: Franjo Šatović, Jan Čížek
Lektor: Nikola Kustić
**Kompjutorska
obrada teksta
i grafike:** Bojan Floriani

Tiskanje ove knjige potpomoglo J.P. "Hrvatske šume"

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb
UDK 581.9(497.5)
504.73.05(497.5)

CRVENA knjiga biljnih vrsta Republike Hrvatske
/ [uredio Ivan Šugar]. - Zagreb : Ministarstvo
graditeljstva i zaštite okoliša, Zavod za zaštitu
prirode, 1994. - X, 522 str.: ilustr.; 25 cm
Kazala.
ISBN 953-96068-0-2
930610132

Na temelju Mišljenja Ministarstva kulture i prosvjete
"Crvena knjiga biljnih vrsta Republike Hrvatske" oslobođena
je plaćanja osnovnog poreza na promet proizvoda i usluga

SADRŽAJ

	str.
UVOD	I
PREDGOVOR	VIII
OPIS BILJNIH VRSTA	1-509
KAZALO ZNANSTVENIH NAZIVA	510-517
KAZALO HRVATSKIH NAZIVA	518-521
POPIS AUTORA S KRATICAMA	522

UVOD

U geološkoj prošlosti mnoge su biljne i životinjske vrste zauvijek nestale. Razlozi zbog kojih su izumrle su različiti, ali se općenito može reći kako su uzroci njihova nestanka prirodni. To znači da je određena vrsta mogla nestati zbog promjene klimatskih prilika, zbog neprilagođenosti vrste novonastalim životnim prilikama ili, jednostavno, zbog normalnih razvojnih procesa - evolucije, to jest zbog previsoke specijalizacije. Tome, prirodnom "gašenju" vrsta svojstveno je, bez obzira na vremensko razdoblje u kojem se zbiva, da do njega dolazi postupno, da je dugotrajno i gotovo nezamjetljivo, i zbog toga bez ikakvih posljedica na ravnotežu među živim bićima ili na okoliš, jer je to i normalni biološki proces.

U današnje je vrijeme, međutim, razvitak čovječanstva doveo do tako snažnih i naglih promjena u prirodi, da one posredno ili neposredno ugrožavaju, ne samo opstanak pojedinih biljnih i životinjskih vrsta - od kojih se za neke može reći da se njihova brojnost smanjuje na očigled pučanstva - nego i životni okoliš pa i samog čovjeka. Otuda i obilježje današnjeg vremena u kojem je spoznaja o ugroženosti prirode dovela gotovo do mitološke potrebe za njezinom zaštitom i očuvanjem na svim razinama ljudske djelatnosti.

Veliki znanstveni naponi botaničara, zoologa, šumara, pedologa, kemičara i niza drugih stručnjaka i ljudi različitih profila i zanimanja, ali i političara, usmjereni su na istraživanje što djelotvornije zaštitite prirode i njenih dobara za opću dobrobit, kako nekontrolirano zadiranje u nju ne bi dovelo do ugrožavanja života i njegovih uvjeta. Opći dojmovi razmišljanja, rasprava i zaključaka o toj problematici kreću se od pristupa sa sentimentalnim prizvucima pa do onih s pesimističkim naglascima. Na znanosti je pak da joj problematici pristupi što objektivnije.

Poznato je kako postoji čitav niz čimbenika - abiotičkih, biotičkih, napose antropogenih - koji negativno djeluju na tijekove prirodnih procesa izazivajući neželjene posljedice. Djelovanje mnogih od njih izaziva osobito značajne posljedice i na prirodu u cjelini i na živi svijet napose. Među takve čimbenike ubrajamo pesticide, detergente, ispuštanje golemih količina otpadnih voda u rijeke, jezera i mora, neracionalnu sječu šuma, erozije, požare itd. U središtu pak svih tih utjecaja na prirodu je, naravno, čovjek čija se djelatnost očituje na posredan i neposredan način.

Kako se na pojedine dijelove prirode očituje neposredan čovjekov utjecaj, pokazat ćemo na jednom primjeru iz našeg vremena. Za tankolisnu šparogu (*Asparagus tenuifolius*), koja se od davnina koristi kao zelenje kod izrade